

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: **N. H.**
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-243/BA-BA07-BA03-Z-2025 ze dne 5. 3. 2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce byl dne 23. 2. 2025 zajištěn, neboť nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 29. 10. 2024. Dne 28. 2. 2025 podal v zařízení pro zajištění cizinců (opakovanou) žádost o udělení mezinárodní ochrany.

I. Řízení před žalovaným

2. Naříkaným rozhodnutím jej žalovaný zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu,

protože dospěl k závěru, že je nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce měl na základě správního vyhoštění vycestovat do 3. 12. 2024, což bezdůvodně neučinil. Na území ČR byl v roce 2023 a 2024 odsouzen pro výtržnictví a padělání. Jeho předchozí žádost o mezinárodní ochranu z února 2024 byla zamítnuta, což potvrdily i správní soudy. Žalobci nic nebránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce také není nikde hlášen k pobytu, zdržoval se porůznu v hotelích. Není hlášen ani na adrese údajné manželky, která ostatně narodila jindy a je hlášena jinde, než žalobce tvrdil. Žalobce nedoložil ani oddací list, ani rodný list, které by se vztahovaly k jeho tvrzené aktuální rodině. Nelze tedy očekávat, že by žalobce byl dostupný pro účely pobytových kontrol nebo že by plnil povinnost hlásit se na policii. Povinnost setrvat v pobytovém zařízení otevřeného typu by neuposlechl, což lze dovodit z jeho předchozího protiprávního jednání.

3. Podle žalovaného tedy žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až v reakci na zajištění ze strany policie a hrozbu nuceného návratu do vlasti, jinak by pro to neměl důvod. Možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu žalovaný vyloučil právě pro předpokládatelný nedostatek spolupráce žalobce se státními orgány. Dobu zajištění žalovaný stanovil na 110 dnů s tím, že po této době lze předpokládat nabytí právní moci rozhodnutí o mezinárodní ochraně.

II. Řízení před soudem

4. Proti rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobce brojil žalobou. V žalobě namítl, že žádost nepodal pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Žalobce podal žádost bez uvedení konkrétních důvodů, nelze ji tedy posoudit jako účelovou. Žalovaný se důvody vůbec nezabýval, vycházel jen z protokolů o výsledku před orgány policie. To je postup nesprávný, tyto výsledky jsou vedeny za jiným účelem a v jiném kontextu. Žalovaný měl dostatek času zjistit důvody žádosti sám. Doba zajištění byla stanovena nepřezkoumatelně, neboť žalovaný nezohlednil, že řízení o žalobcově opakované žádosti bude probíhat nejspíše rychleji, než by probíhalo průměrné řízení o prvožádosti. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné také ve vztahu k mírnějším opatřením: žalobce má zajištěné ubytování u manželky a jejich společné dcery. To vyplývá z předložených fotografií a dopisu manželky. Manželé jsou podle islámského práva, proto žalobce nepřeložil oddací list. Ve vztahu k dceři je žalobce připraven podstoupit testy DNA.
5. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou, přičemž odkázal na napadené rozhodnutí.

III. Procesní úvahy soudu

Rozsah přezkumu

6. Podle závěrů rozsudku Soudního dvora EU ve věcech C-704/20 a C-39/21 Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid ze dne 8. 11. 2022 se krajský soud nemůže omezit na přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění v mezích žalobních bodů. Musí přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem.
7. Těmto závěrům Soudního dvora je třeba rozumět v tom smyslu, že krajský soud není vázán žalobními body (výjimka z § 75 odst. 2 s. ř. s.) a nad jejich rámec zohlední skutkové a právní otázky, které v řízení *vyšly najevo*. To jsou otázky, které vyplynuly z obsahu spisu, popřípadě z průběhu řízení, byť třeba na základě aktivity soudu. Oproti tomu soud není oprávněn bez omezení vyhledávat a ověřovat každý možný důvod nezákonnosti a verifikovat každou jednotlivou rozhodnou otázku. Přezkumná povaha řízení a zásadní uplatnění projednací zásady vyplývající z použitelného vnitrostátního práva stále (ještě)

odpovídají požadavkům Soudního dvora.

8. Krajský soud v Plzni tedy souhlasí se závěry Krajského soudu v Brně vyjádřenými v rozsudku č. j. 34 Az 36/2022-32 ze dne 21. 11. 2022, č. 4439/2023 Sb. NSS *po jejich doplnění o podstatné hledisko*: správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění cizince, *pokud v řízení vyjdou najevo*.

IV. Posouzení věci

9. Žaloba není důvodná. Ve věci byly důvody se domnívat, že žalobce podal svou žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění a že mírnější opatření nebudou účinná. V řízení nevyšly najevo žádné okolnosti, které by měly vliv na zákonnost (rozhodnutí o) zajištění žalobce. Nejdelší přípustná doba zajištění je podle Nejvyššího správního soudu 110 dnů, což odpovídá době zajištění žalobce.
10. Žalovaný zajistil žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona azylu. Podle tohoto ustanovení může Ministerstvo vnitra v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

Podání žádosti o mezinárodní ochranu

11. První podmínkou zajištění žalobce bylo podání žádosti o mezinárodní ochranu. Její podání nebylo ve věci sporné, účastníci se na jejím podání shodli. Jen na okraj tedy soud podotýká, že tato formulářová žádost a jí předcházející poučení policie jsou v zásadě stejné jako žádost, kterou Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 5 Azs 419/2019-49 ze dne 8. 2. 2021 označil jako listinu, z níž neplyne projev vůle cizince hledat v ČR ochranu. Jediný rozdíl spočívá v tom, že v žádosti nynějšího žalobce bylo místo jejího podání vyplněno razítkem.

Podání žádosti pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění

12. Druhou podmínkou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.
13. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu postačí zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána *pouze* s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání, nebo je pozdržet (k významu slova „pouze“ srov. rozsudky KS v Plzni č. j. 17 A 121/2019-74 ze dne 24. 7. 2019, odst. 26–27; č. j. 35 A 27/2024-25 ze dne 5. 9. 2024, odst. 13–14): skutečnost, že žadatel uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, zajištění nevylučuje. Vážně míněná žádost o mezinárodní ochranu podaná v zajištění zůstává „pouze“ účelovou, jestliže z okolností případu (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.) plyne motivace žadatele vyhnout se správnímu vyhoštění (srov. rozsudky NSS č. j. 10 Azs 284/2016-35 ze dne 15. 2. 2017 a č. j. 4 Azs 9/2017-31 ze dne 28. 2. 2017). S přihlédnutím ke znění čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU je tedy nezbytné, aby žádost o mezinárodní ochranu měla účel mařit vyhoštění a představovala tak zneužití práva, nikoliv jeho využití (ke zneužití práva jako podmínce zajištění srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 349/2016-48 ze dne 28. 6. 2017 nebo stanovisko generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie ve věci C-534/11 Arslan).

14. Dobrověrné podání žádosti o mezinárodní ochranu po zajištění sleduje dva propojené účely: žadatel se brání nucenému opuštění státu jako průvodní jev toho, že zde především hledá mezinárodní ochranu. O zneužití práva je možné uvažovat v situaci opačné, tedy pokud by žadatel usiloval o mezinárodní ochranu pouze za účelem mařit vyhoštění (a nestál o mezinárodní ochranu, případně věděl, že její podmínky nesplňuje), nebo pokud by účel mařit představoval hlavní účel žádosti (žadatel chce vyhoštění zdržet a zároveň spoléhá se na to, že mu mezinárodní ochrana může být i poskytnuta). Skutečnost, že žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, je v takových případech jedním z možných znaků účelovosti, bez dalšího ji však neprokazuje [srov. opět čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Rady 2013/33/EU].
15. V poměrech souzené věci to znamená, že si žalovaný měl učinit konkrétními skutečnostmi podložený závěr, zda existují oprávněné důvody se domnívat, že žalobce svou žádost podal toliko s účelem mařit vyhoštění.
16. To žalovaný dovodil na základě toho, že se žalobce nacházel na území neoprávněně. Žalobci bylo dne 29. 10. 2024 uloženo správní vyhoštění s účinností od 3. 12. 2024. Předchozí žádost žalobce o mezinárodní ochranu byla zamítnuta a žalobce po svém zadržení neuvedl žádné nové důvody (v zásadě zopakoval důvody předchozí žádosti, že má problémy s rodinou a dědictvím v zemi původu). Vedle toho pak před orgánem policie uvedl řadu nepravdivých či zavádějících tvrzení o svém pobytu a osobách, se kterými nyní žije.
17. Žalobce tedy žádost o mezinárodní ochranu podal až po zajištění, přičemž z průběhu správního řízení nevyplynul žádný důvod, proč by tak nemohl učinit dříve. Žalobce původně neměl v úmyslu hledat v České republice mezinárodní ochranu a učinil tak až poté, co byl zajištěn za účelem hrozícího vyhoštění.
18. Při podání vysvětlení dne 23. 2. 2025 žalobce tvrdil, že žije v Praze na základě smlouvy uzavřené na jméno jeho manželky. Dále tvrdil, že je zapsán jak otec v rodném listu jejich společné dcery. Z lustrace však vyplynulo, že údajná manželka je hlášena k pobytu v J., žalobce není uveden v rodném listu její dcery. Zároveň z předchozích řízení vyplynulo, že dne 16. 2. 2024 žalobce tvrdil, že je rozvedený a nemá žádné děti.
19. Tato zjištění poskytují dostatečnou a konkrétní oporu pro oprávněnou domněnku žalovaného, že hlavním a nejspíš i jediným účelem žádosti žalobce bylo vyhnout se aktuálně hrozícímu nucenému výkonu vyhoštění, nebo je alespoň ztížit. Jde ostatně o typické důvody odůvodňující rozhodnutí podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
20. Zároveň není zřejmé, v jakém „jiném kontextu“ žalobce tato vyjádření učinil, že by neměla být použitelná. Zákon o azylu blíže neupravuje postup, jakým má žalovaný zjišťovat splnění podmínek pro uložení povinnosti podle § 46a odst. 1 písm. e) uvedeného zákona. Tyto skutečnosti tak ministerstvo může zjistit i ze spisů žadatele a informací od policie (§ 50 odst. 1 a § 68 odst. 3 správního řádu). Převzetí skutkových zjištění z předchozího řízení o zajištění proto není nedostatkem tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato skutková zjištění umožňují dostačujícím způsobem posoudit, zda jsou splněny všechny zákonné podmínky pro rozhodnutí (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 3 Azs 24/2013-42 ze dne 5. 3. 2014).
21. V souzeném případě byl žalobce komplexně dotazován orgánem policie. Tento výslech byl veden jak k osobním poměrům žalobce a okolnostem jeho pobytu v ČR, tak i k jeho možnosti návratu do Tuniska. Mimo jiné z tohoto výslechu vyplynulo, že žalobce ví, že

na území ČR pobývá neoprávněně a do Tuniska se vrátit nechce. Skutkové poznatky takto získané policií jsou v dostatečné kvalitě (bez důvodných pochyb) i rozsahu a plně dostačující k rozhodnutí žalovaného. Soud tedy žalobci nepřisvědčil.

Neúčinnost zvláštních opatření

22. Další žalobní námitky směřovaly proti neuplatnění zvláštních opatření podle § 47 odst. 1 zákona o azylu. Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.
23. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu přezkoumatelné, neboť obsahuje srozumitelné a dostatečné důvody pro závěr o nezbytnosti zajištění žalobce.
24. Účelem zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zabezpečit jeho účast v řízení o mezinárodní ochraně, ale *především zabezpečit jeho dostupnost pro výkon rozhodnutí o vyhoštění* pro případ, že by se toto rozhodnutí stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu pak je třeba přihlédnout k důvodu zajištění a hodnotit, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Je proto namístě zohlednit mimo jiné i pobytovou historii žadatele o mezinárodní ochranu (srov. rozsudky NSS č. j. 1 Azs 349/2016-48 ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 119/2018-28 ze dne 7. 2. 2019 a přiměřeně i usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 5 Azs 20/2016-38 ze dne 28. 2. 2017, č. 3559/2017 Sb. NSS).
25. Jakkoliv nelze paušálně vyloučit možnost uložení zvláštních opatření v případech existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Správnímu orgánu nic nebrání, aby stejné okolnosti zohlednil jak při zvažování nutnosti zajištění, tak při souběžných úvahách o účinnosti zvláštních opatření – v zásadě jde totiž o vzájemně se překrývající a doplňující úvahy, při kterých mohou být tytéž okolnosti důvodem jak pro zajištění, tak pro vyloučení aplikace zvláštních opatření (srov. rozsudky NSS č. j. 1 Azs 126/2018-33 ze dne 7. 2. 2019, č. j. 4 Azs 105/2017-24 ze dne 14. 7. 2017).
26. Těmto požadavkům napadené rozhodnutí odpovídá. Vychází z toho, že žalobce neuposlechl správní vyhoštění, nelegálně pracoval, na území České republiky se nachází neoprávněně a již dříve opakovaně porušil právní řád ČR. K území ČR má pouze omezený vztah: není nikde hlášen k pobytu, nemá prostředky k běžnému životu a není nikdo, kdo by za něj složil finanční záruku. Žalobce nijak neprokázal vztah k jeho údajné současné rodině: uvedl nesprávné datum narození manželky, neuvedl, že tato rodina je hlášena v pobytu v J., a jeho tvrzení nejsou v souladu s tím, co dříve tvrdil v jiných řízeních.
27. Nelze přehlédnout ani to, že podle listin předložených samotným žalobcem, má i žalobce již od srpna 2023 zajištěno ubytování v J. Ani o tom se žalobce v řízení před správními orgány nezminil. Jestliže žalobce opakovaně – ve vztahu k sobě i k tvrzené manželce – opomenul tak podstatnou informaci, nelze ho považovat za důvěryhodného.
28. Na tomto závěru soudu nemění nic, ani předložení dopisu údajné manželky a společných fotografií pro účely soudního řízení. Žalovaný správně uzavřel, že žalobce neprokázal existenci manželství a tvrzení žalobce o otcovství byla částečně nepravdivá, částečně neprokázaná. Za toho stavu lze z předložených listin dovodit toliko faktický vztah mezi

dotčenými osobami, nanejvýš pak sociální otcovství. Nic z toho však nezaručuje, že žalobce bude konečně akceptovat autoritu práva a správních orgánů i své povinnosti v ČR. Z ničeho pak nevyplývá konkretizovatelný nepřiměřený zásah do právem chráněného rodinného života.

29. Při rozhodování žalovaného tedy nebylo lze očekávat, že se žalobce dobrovolně podrobí uloženým omezením a bude k dispozici pro řízení o udělení mezinárodní ochrany, případně řízení o vyhoštění, tedy že zvláštní opatření bude dostatečné (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 5 Azs 107/2020-46 ze dne 25. 6. 2020, č. 4058/2020 Sb. NSS, odst. 55–56). V řízení před soudem se na tom nic nezměnilo.

Stanovená doba zajištění

30. Dále žalobce uplatnil námitku nepřezkoumatelnosti ve vztahu ke stanovení doby zajištění. Tato námitka není důvodná.
31. Podstatnou okolností pro odůvodnění stanovené doby zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je skutečnost, že v tomto typovém případě je účel zajištění z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Účelem zajištění je zde potřeba překlenout dobu, po kterou je vedeno řízení o mezinárodní ochraně, které bylo zahájeno účelovou žádostí cizince. Doba zajištění podle tohoto ustanovení se proto bude odvíjet od předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně. Cizince nelze zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně – opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 363/2017-38 ze dne 23. 1. 2019).
32. Právě z tohoto hlavního účelu zajištění a jeho vazby na řízení o mezinárodní ochraně žalovaný vycházel. Výslednou dobu zajištění 110 dnů stanovil jako součet poloviny zákonné lhůty pro rozhodnutí o mezinárodní ochraně, tj. 90 dnů, 15 dnů odpovídajících lhůt k podání žaloby proti rozhodnutí o mezinárodní ochraně a 5 dnů na předpokládanou dobu doručování všech listin v soudním řízení.
33. Předně je třeba uvést, že takto stanovená doba je *konstantou individualizovaného posouzení*. Pokud je cizinec z uvedených důvodů a za obvyklých skutkových okolností zajištěn na 110 dnů, plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu, že jde o přezkoumatelné a přiměřené omezení osobní svobody založené na konkrétních okolnostech případu (srov. rozsudek NSS č. j. 9 Azs 38/2024-50 ze dne 14. 3. 2024, a judikaturu cit. v jeho odst. 23–24).
34. Žalobcem namítaná odlišnost procesní situace – předpoklad rychlejšího vyřízení opakované žádosti o mezinárodní ochranu – na tom nic nemění. I v takových případech Nejvyšší správní soud konstatoval, že 110 dnů zajištění (90+15+5) je přezkoumatelná úvaha přiměřená okolnostem, resp. že je přezkoumatelné a zákonné rozhodnutí krajského soudu, který takovou dobu zajištění přezkoumal a shledal zákonnou (srov. rozhodnutí NSS č. j. 4 Azs 137/2021-50 ze dne 4. 8. 2021, odst. 6 a 26; č. j. 1 Azs 363/2017-38, odst. 24, 37, 38).
35. Protože je úvaha žalovaného přezkoumatelná, je pro soudní přezkum podstatné, že *stanovení doby zajištění spadá do správního uvážení* žalovaného (srov. explicitně k § 46a zákona o azylu rozsudek NSS č. j. 9 Azs 81/2014-56 ze dne 19. 2. 2015, dále pak přiměřeně rozhodnutí č. j. 4 Azs 18/2024-52 ze dne 27. 5. 2024, č. j. 1 Azs 270/2022-60 ze dne 17. 1. 2023, č. j. 7 Azs 292/2021-26 ze dne 11. 1. 2022, č. j. 10 Azs 85/2018-33 ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 As 93/2011-79 ze dne 19. 10. 2011 aj.). Z této dlouhodobé judikatury nevyplývá, že

by uvážení správního orgánu bylo konkrétně omezeno či dokonce vyloučeno.

36. Z hlediska výslovných zákonných kritérií soudního přezkumu se tak soud zabýval tím, zda žalovaný překročil zákonné meze správního uvážení či zda jej zneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Nic takového konstatovat nelze a jiná kritéria soudu nenáleží hodnotit.
37. Stanovená doba 110 dnů zajištění odpovídá zákonem předvídané mezi 180 dnů nejdelšího možného zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu. Úvaha žalovaného v obecné rovině obстоjí také co do účelu zajištění: žalovaný navázal stanovenou dobu na dobu možného trvání řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany [§ 27 odst. 1 písm. a) zákona o azylu] a dobu potřebnou pro související úkony. Ve výsledku tedy žalovaný dobu zajištění určil tak, že zajištění bude končit v době, kdy by mělo být (pravomocně) jasno o právním osudu žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. To přesně odpovídá účelu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. cit. rozsudek č. j. 1 Azs 363/2017-38).
38. Judikatura správních soudů dovodila, že meze správního uvážení jsou dány nejen explicitní zákonnou úpravou, ale také zákazy libovůle a diskriminace, příkazem zachovávat lidskou důstojnost, respekt principu proporcionality a rovnosti.
39. Z výše uvedeného nelze dovodit (a žalobce to ani netvrdil), že by stanovená doba zajištění byla vůči němu diskriminační či nerespektovala jeho důstojnost jako lidské bytosti. Žalovaný nejednal ani libovolně: uvedl konkrétní důvody, jak určil výslednou dobu zajištění. Tyto důvody jsou nutně hypotetické, protože z povahy věci vychází z budoucího předvídatelného, tj. hypotetického průběhu řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Podstatné je, že lze předpokládat žalovaným představený průběh řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Potud tedy mají úvahy žalovaného skutkovou oporu v okolnostech případu i obsahu spisu.
40. O překročení mezí správního uvážení nevypovídá ani otázka přiměřenosti doby zajištění. V době rozhodování žalovaného nelze s jistotou určit dobu trvání řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Pokud by toto řízení trvalo po celou dobu 180 dnů, přestože bylo vedeno s náležitou pečlivostí, není v obvyklých skutkových okolnostech možné konstatovat nepřiměřeně dlouhou celkovou dobu zajištění. Zákonný účel zajištění – realizace vyhoštění a tím zprostředkovaně efektivní kontrola nelegální migrace – by u takového zajištění stále trval a zároveň převažoval nad zájmem cizince na osobní svobodě.
41. Za toho stavu soudu nenáleží nahrazovat úvahu správního orgánu vlastní úvahou, že by zajištění stanovené ve výroku rozhodnutí mohlo být kratší o 5, 15, 20 či 35 dnů (téměř vždy by mohlo), ale pouze korigovat excesy v právní úvaze či posouzení skutku. Takový exces v souzené věci dán není.
42. Žalobce byl dosud zajištěn po dobu 11 dnů, resp. 29 dnů (ke dni rozhodnutí žalované, resp. ke dni rozhodnutí soudu). Jak tomu možná bude za dalších 81 dnů, nelze vůbec předvídat nad rámec obecné úvahy uvedené žalovaným. Ke dni rozhodnutí soudu tedy jde o dobu přiměřenou a úvaha žalovaného o budoucím vývoji není zjevně nepodložená.
43. Vedle toho nelze ztratit ze zřetele, že evropské právo (unijní i právo Evropské úmluvy) nevyžaduje stanovení konkrétní doby zajištění; podstatné je pouze, aby soud mohl zákonnost a přiměřenost zajištění přezkoumat ke dni svého rozhodnutí (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 244/2024-31 ze dne 20. 2. 2025, odst. 26–29). To tedy znamená, že kasace rozhodnutí o zajištění a propuštění cizince jen na základě nedostatků toho, jak byla stanovena doba zajištění v budoucnu (např. proto, že *nebylo nezbytně třeba* posledních 4,5 nebo 23 dnů zajištění), povede k propuštění cizince, který byl ke dni rozhodnutí soudu

zajištěn v souladu s evropským právem. Vnitrostátní právo je v tomto přísnější, čímž ale zároveň oslabuje účinnost zajištění jako unijního institutu podle čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU. Účelem zajištění je totiž omezení následků zneužívajících žádostí o mezinárodní ochranu a zajištění průběhu řízení o navrácení cizince.

44. I to je tedy důvod, proč by neměly být uplatňované nadměrné soudní požadavky na přezkum stanovení doby zajištění, ať už ve fázi její obecné přezkoumatelnosti či následného přezkumu správního uvážení žalovaného. Tím nejsou omezena práva cizince: je povinností žalovaného průběžně vyhodnocovat situaci a zkoumat, zda trvají důvody pro zajištění. Pokud by tedy řízení o žádosti žalobce trvalo kratší dobu než 3 měsíce nebo pokud by odpadly jiné předpoklady, ze kterých žalovaný původně vycházel, musí žalovaný odpovídajícím způsobem reagovat, případně i žalobce přezajistit, nebo bezodkladně propustit (§ 46a odst. 10, 11, 13 zákona o azylu). Žalobce zároveň může vyvolat soudní přezkum rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění.
45. Tomu odpovídá role soudu při přezkumu zákonnosti omezení osobní svobody ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Předmětem přezkumu je především *samotné zajištění*. Změna okolností nastala po rozhodnutí o *zajištění* nemusí podléhat soudnímu přezkumu v této fázi; postačí, že žalobce může požádat o propuštění ze zajištění, resp. úpravu poměrů v zajištění – i to dostačuje požadavku účinného přezkumu v rozumných intervalech (srov. rozsudek ESLP ve věci č. 38822/97 Shiskov proti Bulharsku ze dne 9. 1. 2003, odst. 88 a 89).
46. Totéž lze dovodit z čl. 9 odst. 1, 3 a 5 směrnice 2013/33/EU. Podle ní musí být žadatel zajištěn pouze po co nejkratší dobu a pokud přetrvávají důvody stanovené v čl. 8 odst. 3. Zajištění má být v každém případě přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. Činí se tak zejména vždy při jeho prodlužování, nebo jakmile to vyžadují okolnosti či jsou k dispozici nové informace, které mohou mít vliv na zákonnost zajištění.
47. Ve správním soudnictví bylo ostatně již dříve řečeno, že změna podmínek v zajištění či odpadnutí důvodů pro zajištění podléhají *následné a efektivní* soudní ochraně buďto v řízení o zásahové žalobě, popřípadě v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění či prodloužení doby zajištění (srov. rozsudky NSS č. j. 5 Azs 107/2020-46 ze dne 25. 6. 2020, č. 4058/2020 Sb. NSS, č. j. 9 Azs 63/2020-96 z téhož dne, č. 4059/2020 Sb. NSS, č. j. 6 Azs 170/2019-50 ze dne 13. 11. 2019, č. 3982/2020 Sb. NSS). Jestliže změna okolností zajištění podléhá efektivní soudní kontrole, není třeba přepínat požadavky na přezkum prvotního zajištění a kvalitu prognóz v něm učiněných.

V. Závěr

48. Z uvedených důvodů není rozhodnutí žalovaného nezákonné a netrpí ani vadami řízení. Soud proto žalobu zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. S. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 3. dubna 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce